

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 11 mars 1926 kl. 3 e. m.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, i anledning av väckt motion angående nedbringande av läkemedelsprisen.

Uti en inom andra kammaren avgiven och till kammarens andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 333, har herr *Osberg* hemställt, att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes snarast låta utreda vad som bör åtgöras för att nedbringa läkemedelsprisen, samt därvid taga under överbägande, att de apoteksinnehavare, vars inkomst av rörelse överstiger skäligt belopp, progressivbeskattades, för att med dessa medel bereda hjälp åt innehavare av mindre bärkraftiga apotek, samt efter verkställd utredning till riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Motionen.

Beträffande motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

På utskottets begäran hava yttranden över motionen avgivits av medicinalstyrelsen och av apotekarsocietetens direktion, vilka båda på anförda skäl ansett den i motionen påyrkade utredningen icke erforderlig.

*Yttranden
över
motionen.*

Utskottet finner det synnerligen önskvärt, att läkemedelsprisen hållas så låga, som kraven på läkemedlens tillförlitliga beredning och bekväma tillgång i olika delar av landet tillåta. Motionären synes emellertid hava förbisett, att denna prisfråga redan är föremål för prövning i samband med den utredning, som pågår med anledning av riksdagens skrivelse (nr 135) den 11 maj 1907. I denna skrivelse anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t måtte låta "allsidigt utreda, huru vid 1920 års utgång apoteksväsendet i riket bör lämpligast ordnas, särskilt med hänsyn till allmänhetens behov av bekväm tillgång till på en gång prisbilliga och fullgoda läkemedel, samt därefter vidtaga de åtgärder, vartill utredningen eller förhållandena må föranleda."

Utskottet.

Riksdagen fäste i sin skrivelse också uppmärksamheten på den utväg, som motionären anvisat, nämligen beskattning av de bärkraftigare apoteken till förmån för de mindre bärkraftiga. Efter att hava framhållit det synnerligen trängande behovet att inrätta ett flertal nya apotek, särskilt på landsbygden, uttalade nämligen riksdagen följande: "Utan tvivel skulle emellertid många

av de nu avsedda nya apoteken icke få tillräcklig bärighet och icke ens kunna lämna innehavarna en blygsam utkomst, men helt visst torde någon utväg kunna utfinnas till en ekonomisk mellankomst i fråga om mindre bärkraftiga apoteksinrättningar. Dylig mellankomst skulle enligt riksdagens mening kunna åvägabringas genom inrättande av en inkomstregleringsfond, till vilken de mera givande apoteken skulle efter fastställda grunder inbetala årliga penningbidrag, som i mån av behov årligen fördelades mellan de icke bäriga apoteken.''

Att en sådan överföring av viss del av inkomsterna från mera givande apotek till de mindre bärkraftiga apoteken eller till bestridande av utgifter, som äro förenade med apoteksväsendet som helhet betraktat, redan nu förekommer och i än högre grad torde komma att anlitas, framgår av följande uttalande av medicinalstyrelsen i dess ovannämnda yttrande: 'Det kan enligt styrelsens åsikt ej råda mer än en mening om att progressiva avgifter böra uttagas från de bärkraftigare apoteken. Redan nu utgå också sådana avgifter från ett mycket stort antal apotek till den av Kungl. Maj:t föreskrivna fonden för apoteksinnehavares pensionering, och dessa avgifter utgöra för närvarande sammanlagt omkring 850,000 kronor om året. Inkomsterna av de apotek, som ändock lämna stor vinst, kunna emellertid till en del behöva tagas i anspråk för ändamål, som ännu ej blivit nöjaktigt tillgodosedda. Styrelsen får härvid framhålla, att för åtskilliga innehavare av små apotek inkomsten av apoteksrörelsen ej kan anses skäligen, varför det kan ifrågasättas, om ej redan med nu gällande läkemedelspris en subventionering av dessa apotek är önskvärd. Vidare har föreslagits, att även obefordrade farmaceuter, som ej komma att erhålla apoteksprivilegium, skola pensioneras och att bidrag till denna pensionering skulle erhållas från avgifter, som uttoges progressivt ur de större apotekens inkomster. En omständighet, som ej får förbises, är även det förhållandet, att i vårt land många orter finnas, där en apoteksinrättning är önskvärd men ej kunnat komma till stånd, emedan den bleve bärkraftig endast under förutsättning av subvention åt apoteksinnehavaren. Åtskilliga under de senare åren gjorda framställningar om inrättande av apotek hava av nyss anförda skäl ej kunnat bifallas. Man torde kunna förutsätta, att invånarna i dessa orter skulle föredraga att i orten hava en genom subvention möjliggjord apoteksinrättning med nuvarande läkemedelspris framför en mera avlägset belägen med lägre läkemedelspris.''

Frågan om läkemedelsprisens förbilligande kan således icke prövas fristående utan bör undersökas i samband med övriga till apoteksväsendets ordnande hörande frågor. Det är en sådan mera omfattande utredning, riksdagen begärde i sin ovannämnda skrivelse. Att verkställa densamma uppdrogs av Kungl. Maj:t den 23 september 1912 åt en kommitté, som den 21 november 1919 avgav sitt betänkande. År 1924 uppdrog chefen för socialdepartementet åt en sakkunnig person att inom departementet biträda med erforderlig överarbetning och komplettering av detta betänkande och avgiva de förslag, vartill den sålunda fullständiga utredningen kunde föranleda. Denna utredning har av-

slutats under år 1925, och departementschefen har därefter infortrat uppgifter angående apoteksinrättningarnas omsättning och nettovinst m. m. under år 1924. Dessa uppgifter äro för närvarande föremål för bearbetning inom socialdepartementet.

Då det således kan förväntas, att frågan om apoteksväsendets ordnande och därmed även frågan om läkemedelsprisen efter den långa utredningstiden snart företages till slutlig behandling, och då därvid de av motionären framförda önskemålen torde komma att beaktas, får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte föranleda någon andra kammarens åtgärd.

Stockholm den 11 mars 1926.

Å utskottets vägnar:

NILS HOLMSTRÖM.

Närvarande: herrar *Holmström* i Gävle, *Petersson* i Broaryd, *Bränberg*, fru *Thüring*, herr *Holmberg*, fröken *Wellin*, herrar *Johansson* i Edsbyn, *Högström*, *Lundkvist** och *Weibull*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.